

Dwars door de duinen

Nieuwtjes en weetjes over planten, dieren en duinen

De gewone grootoorvleermuis leeft in landgoedbossen in de oude duinen. Zijn oren zijn met 3 à 4 cm ruim half zo lang als zijn lichaam. Foto: Erik Korsten

Grootoorvleermuis gebruikt z'n oren

Gewone grootoorvleermuizen overwinteren graag in bunkers in de duinen. In de zomer leven ze in bosrijke gebieden zoals de landgoedbossen in de oude duinen. De grote oren lijken op het eerste gezicht niet erg handig bij het vliegen. Onderzoekers observeerden grootoren in een windtunnel met rook. Op die manier konden ze luchtpatronen rond de vleermuizen filmen en analyseren. Ze blijken de grote oren zo te gebruiken dat ze juist voor extra opwaartse druk zorgen, vooral bij langzame vluchten. Ontwerpers van langzaam vliegende apparaten zoals drones zijn erg geïnteresseerd in de techniek die de grootoorvleermuis hierbij toepast.

Winter op het strand: drieteenstrandloper

Drieteenstrandlopers zijn echte wintergasten. Van november tot en met maart zijn ze op de Nederlandse stranden te zien, het meest in januari en februari. Het is de enige strandloper die daadwerkelijk op het strand overwintert. De andere soorten zijn in feite 'wadlopers'. 's Winters zijn ze licht grijs aan de bovenkant en wit van onderen, met donkere snavel en poten. Het meest opvallend is hun gedrag. Ze trippelen steeds korte stukjes mee met de af- en aanspoelende golven. Als ze worden gestoord door wandelaars of honden vliegen ze een stukje door of terug en gaan weer verder met eten. Als het tenminste op het winterse strand niet al te druk is.

Foto: René van Rossum

Wolkers op Oud Poelgeest

Een belangrijke 'event' in literair Nederland: het verschijnen van de biografie van Jan Wolkers, geschreven door Onno Blom. In oktober was er in kasteel Oud Poelgeest in Oegstgeest een expositie van schilderijen van Wolkers, samengesteld door Blom. Landgoed en kasteel speelden een belangrijke rol in het leven en werk van de jonge Wolkers. Enkele monumentale bomen waar hij meer dan zeventig jaar geleden tekeningen van maakte zijn nog steeds in het landgoedbos terug te vinden. Maar ook zonder deze literaire mediahype is Oud Poelgeest een bezoek waard. Zo is er een rijke stinzenflora, met soorten als bosanemoon, hartbladzonnebloem en holwortel.

Landgoed Oud Poelgeest in Oegstgeest kent een rijke historie. Naast de avonturen van de jonge Jan Wolkers is het bekend als woonstee van de vermaarde Leidse medicus-bioloog Herman Boerhaave. Foto: Kasteel Oud-Poelgeest

Zeldzame planten in de Doodemanskisten

Doodemanskisten is een duinmeertje op Terschelling, direct tegen de rand van het dorp West-Terschelling. Afgelopen zomer doken op de oevers van het meertje teer guichelheil en pilvaren op. Deze twee zeldzame duinvalleiplanten waren hier al zestig jaar niet meer gezien. Het is een mooi resultaat van een herstelproject dat in 2013 door Staatsbosbeheer is uitgevoerd. Het meertje is toen leeggepompt en schoongemaakt. De oevers zijn glooiend gemaakt en omringende bomen weggehaald. Terschellingers gebruiken Doodemanskisten graag als ijsbaan. Het herstelproject was oorspronkelijk een plan van de lokale ijsclub die door het weghalen van bomen de ijsgroei wilde bevorderen. Hoe het meertje zijn merkwaardige naam heeft gekregen weet niemand.

Teer guichelheil is een prachtig duinvalleiplantje. Met zijn liggende stengels kan het snel uitgroeien en stukken kale bodem bedekken. Foto: Nico van Kappel

De grote kruisbek is een stevig gebouwde zangvogel met een dikke 'stierennek' en een stevige papegaaiachtige snavel. De mannetjes zijn prachtig oranje-rood gekleurd. De belangrijkste verschillen met de gewone kruisbek zijn de dikkere kop en nek en de zwaardere ondersnavel. Foto: René van Rossum

Invasie grote kruisbekken

Normaal is de grote kruisbek zeldzaam maar deze herfst was er een kleine 'invasie'. Vooral in de duinen waren ze in dennenbossen te vinden, het meest in de Kennemerduinen en op Texel. Ook in andere duingebieden doken ze af en toe op. Ze broeden in de uitgestrekte naaldbossen van Scandinavië. Ze eten bijna alleen maar zaden van dennen. Met hun dikke snavels breken ze de dennenappels open. Soms, als er weinig eten is, trekken ze naar het zuiden en belanden bij ons in de duinen. Vaak duurt zo'n invasie de hele winter zodat de kans groot is dat ze nu nog te zien zijn. Wel goed opletten, want ze lijken veel op onze 'eigen' kruisbek die ook in dennen in de duinen leeft.

Foto: Pixabay

Griezelen in de duinen

Begin november, in de duinen bij Schoorl. De duisternis is al vroeg ingevallen. De wind jaagt de wolken langs de volle maan. Het valt niet mee om je weg door de donkere duinen te vinden. Zaklantaarns mochten niet mee. Af en toe schrikken de kinderen zich rot van een spookverschijning. Aaaaah! Er heerst een gruwelijke vloek maar hopelijk kunnen we die opheffen.

Zo ging het zaterdagochtend 4 november toen Staatsbosbeheer voor kinderen in het duin een Halloweentocht organiseerde. Griezelig en leuk!